

Influència del Decret de Nova Planta
(1718) preténia ofegar l'ús del Català a

NUMEROS CREDENCIAL	escola						NUMEROS INSTANCIA	OBSERVACIONES
	A	B	C	D	E	F		

~~Banyoles~~

7-3-84

Xerrada

sobre "La
professió de Mestre

La professió de Mestre

Senyors i senyors; amics tots;

1) Pere Ferrades i Coll

No voldria començar aquesta "xerrada" sense dedicar un mot de record a la memòria d'un mestre exemplar, modelic, mort fa poc a Banyoles. Em refereixo, com ja deuen suposar, a Pere Ferrades i Coll. Va dedicar més de 40 anys de la seva vida a l'escola i a fer de Mestre. Una bona part d'aquests anys els ^{va} exercir en un poble rural, ~~a Camós~~. Generacions senceres de la bona gent de Camós han quedat marcades per l'actuació del senyor Ferrades. La resta de la seva actuació tingué per escenari aquest Grup Escolar. La gran gentada que va assistir al seu enterrament palesen com se l'estimava i se'l recordava. Estic segur que el senyor Ferrades, jubilat i tot, seguia enyorant l'escola i els seus deixebles. Quan es porta a la sang l'amor als infants i la il·lusió de l'escola, aquest amor i aquesta il·lusió ens acompanyen fins a la mort. Descansi en pau.

2) Joaquim Ruiz Jimènez

Tampoc voldria deixar de fer referència a l'Excm. Sr. Joaquim Ruiz i Jimènez. En l'actualitat ocupa el càrrec de Defensor del Poble. Però fa trenta anys era Ministre d'Educació i Ciència. Enamorat de la Costa Brava, s'havia afincat al Mas P'Arrel, a Sant Antoni de Calonge. Des de llavors, cada estiu,

durant aquests 30 anys, hi ^{ha} passat una temporada.

Quan era Ministre, allà pels anys 1954 i 1955, aprofitava l'estada a Calonge per visitar ~~algunes~~ poblacions de les Comarques gironines. Volia conèixer personalment les seves necessitats en matèria educativa. També va visitar Banyoles i ho feu acompanyat de l'Arquitecte en Cap de la Secció de Construccions Escolars del Ministeri. Era en el mes de setembre del 1954. En aquell estiu, foren molts els batlles gironins que pelegrinaren a Sant Antoni de Calonge per demanar al senyor Ministre solució als problemes educatius dels seus respectius municipis.

L'alcalde de Banyoles, que ho era llavors el senyor Boix, també va fer cap al Mas S'Arrel. Però no hi va anar amb les many buïdes. Segons em varen contar fa anys — i rec que l'anècdota és certa — ~~no hi va anar amb les many buïdes~~. Duia amb ell un petit obsequi per als fills del senyor Ministre. Es tractava d'una de les famoses tartes de la Confiteria Boix, acompanyada d'altres lliminadures. A ben segur que el present faria les delícies dels nombrosos fills de "don Jaquim" ^{i les} d'ell mateix. Cal no oblidar que es tracta d'un home senzill, afectuós, simpàtic i molt enamorat de la vida familiar. El cert és que el resultat d'aquella visita fou el de que incloués la Ciutat de l'Estany entre les que volia visitar.

El demés és prou conegut. Un cop a Banyoles, es va donar compte el senyor Ministre de que els locals

en els quals funcionaven les escoles de nens i nenes, eren in⁽³⁾ suficients i inadequats. I, tal com desitjaven les autoritats banyo-
lines, va prometre dotar a la ciutat de Banyoles d'un magnífic Grup Escolar.

Els polítics acostumen a prometre molt, sobretot quan s'acosten
eleccions. Fer ~~les~~ després efectives, ^{les promeses} ja costa més. Sovint se n'obliden.

El senyor Ruiz Jimènez va demostrar que era home de pa-
raula. El Grup Escolar promès, no trigaria a ser una realitat.
Bon punt va retornar a Madrid, va posar fil a l'agulla. Rà-
pidament es va redactar l'oportú projecte, se'l va aprovar,
es va convocar la corresponent subasta de les obres i l'edi-
fici fou construït. Han transcorregut vint-i-cinc anys de la
solemne benedicció i inauguració d'aquest Grup Escolar. Com
que es tractava d'un edifici important, el senyor Bisbe,
Doctor Cartanyà, va assistir a l'acte. A càrrec d'ell corres-
pongué la benedicció. Per commemorar aquella efemè-
ride, s'ha programat aquest cicle de conferències, que
es clouen amb la nova xerrada d'avui. Em sembla
un encert. Felicito de tot cor als organitzadors.

3) - Mossen Baldiri Rexach i Carbó

Per últim, permeteu-me que recordi a un tercer
personatge, a Mossèn Baldiri Rexach i Carbó. Aquest
Col·legi Públic porta el seu nom. Qui era Mossèn Baldiri?

Doncs era un senzill capellà, nascut ~~l'any~~ el 23 de gener
de 1703¹⁷⁰³ (o sigui fa 281 anys), al Mas Rexach, de Bell-lloc, Ajun-
tament de Santa Cristina d'Aro. Va estudiar per a capellà
al seminari de Girona. Nomenat Rector de la ^{petita} Parròquia de
Sant Martí d'Ollers, no lluny de Banyoles, ja no se'n
moqué. Allí va morir l'any 1781. Tenia 78 anys.

Personalment, tenia ganes de conèixer la Casa Rec-
toral d'Ollers. M'ho va facilitar el senyor Rector de Vilaverdut,
~~D'això f.~~ M'hi va acompanyar. D'això fa molts anys.

Tenia gaire de conèixer Oller. En certa ocasió, fa molts anys,
~~En certa ocasió,~~
acompanyat pel ~~sempre~~ Rector de Vilaverd, en arribar (4)
~~varem a Oller~~. A la façana de la rectoria hi ha una
làpida amb la següent inscripció: "En aquesta casa,
durant mitja centúria, en el segle XVIII, Mossèn Baldiri
Rexach, Mestre de minyons, fou llum, exemple i guia,
honre de la pàtria" Aquesta làpida data de l'any 1923.

La gran importància del Rector d'Oller és la d'haver escrit
un llibre ^(molt important) que és un tractat de Pedagogia. Es titula:
"Instruccions per l'ensenyança de minyons". (E)

(aquest) (mostrar-lo hi el llibre). Es va publicar, per
primera vegada, a Girona, l'any 1749. Se'n varen
fer més de deu edicions. Això demostra la seva im-
portància. Al llarg de la meua xerrada d'aquesta nit
penso fer referència, més d'una vegada, a n'aquest
llibre. Molts dels principis generals de Pedagogia de-
fensats per Mossèn Baldiri Rexach fa 235 anys, se-
gueixen vigents en els nostres dies. Només hi afegiré
que, malgrat el decret de Nova Planta, dictat l'any 1718,
amb el qual ^{el rei} Felip V, pretenia ofegar l'ús del català
a Catalunya i bandejar-lo de les nostres escoles, Baldiri
Rexach assegurava que "~~hi ha~~ entre totes les llengues, la
que amb més perfecció deuen saber els minyons és la
llengua pròpia de la seva pàtria", o sigui la catalana.
Es queixava de que "hi ha poc cuidado a n'aquesta pro-
víncia d'ensenyar a parlar el català amb aquella perfecció
i gentileza que es deuria parlar".

No és ara l'ocasió i el lloc de subratllar altres as-
pectes del pensament pedagògic de Mossèn Baldiri Rexach.
Només faré esment de quelcòm sorprenent, o sigui el fet de

5

que defensava el dret i la necessitat de l'educació de les noies, "perquè l'esperit de les dones és tan capaç d'aprendre les ciències, com l'esperit dels homes". Això, ^{exercit} a mitjanys del segle XVIII, era, indubtablement, una gran novetat.

4) La professió de Mestre

El tema de la xerrada d'avui no l'he triat jo. Me l'han suggerit. Però haig de confessar que m'ha agradat. Quà be, ¿amb quina autoritat us en parlo? Jo diria que amb la veu de l'experiència. El Magisteri és una professió que he exercit durant molts anys i me l'estimo amb tota l'ànima. Tinc 4 fills i tots ells posseeixen el títol de Mestre. Durant 10 anys vaig actuar de Mestre en quatre poblacions diferents. Durant 38 anys no he deixat d'estar en contacte amb mestres i escoles, donada la meua condició d'Inspector Tècnic d'Educació. I, des de fa 12 anys, o sigui des de la meua jubilació jubilsa, entretinc el meu temps de lleure en biografar "els mestres d'aquell temps" aquells meravellosos educadors, els quals, amb un sou de misèria, amb matricules que sovint sobrepassaven el centenar d'alumnes, amb locals inadequats i mancats de mitjans pedagògics, feien veritables miracles i obtenien resultats extraordinaris. Un dels mestres biografats per mi, Francesc Estartius, va exercir de manera exemplar el seu Magisteri a Banyoles, per espai de 35 anys, de 1888 a 1923. Tenia assignat un sou oficial de 4.400 rals a l'any, o sigui 1.100 pts. anuals. Això vol dir que cobrava només unes 3 pts. diàries. sospito que el fixar en rals el sou dels mestres en lloc de fer-ho en pessetes, era per a donar la impressió de que els pagaven bé. ¿Us hi heu fixat bé en el que cobrava un Mestre a Banyoles? :

6
Tres pessetes diàries. I això perquè Banyoles era una població important. Els mestres de pobles més petits cobraven la meitat. I, malgrat tot, ~~sentre~~ el senyor Estartús es va entregar a la seva tasca d'educador amb il·lusió i entusiasme. Quina lliçó més gran d'amor i d'entrega significa, per els mestres d'avui, l'actuació d'aquell magnífic mestre! Donar gràcies al H. Roura

5) La missió del Mestre.

Per a qui serveixen els mestres? La resposta sol ésser molt clara: per educar la mainada. Però, què cosa és educar? Els tractats de Pedagogia estan plens de definicions de l'educació. A mi, la que més m'agrada és aquella que diu que educar és dotar el cos i l'ànima del nen de la major bellesa i perfecció possible. Segons Mossèn Baldori Rexach, la missió del mestre és la de "instruir universalment els seus deixebles en les ciències i donar-los bonys avisos i consells per a que sapiguin guardar-se i precaucionar-se contra les ignoràncies, frauds i enganys dels altres." Traduït al llenguatge actual, el paper que assignava als mestres era el de preparar els seus deixebles per a la vida, per a quan deixessin l'escola. En resum, volia que els mestres impartissin als seus alumnes ~~dues~~ coses: ciència i virtut.

Realment tant la ciència com la virtut són indispensables per a viure en una societat pluralista i democràtica com la nostra. Però no oblidem que Mossèn Rexach volia que els seus deixebles, al deixar l'escola, "sapiguessin guardar-se i precaucionar-se contra les ignoràncies, frauds i enganys dels altres." Aquests consells tan adients signifiquen que ja, en el seu temps, existien persones que feien

Trampes, o bé que enganyaven a la gent com fets ^{fan} 7
polítics d'ara que, en període electoral, prometen l'oro
i el moro, bo hi sabent que no ho podran acomplir.

Permeteu-me que faci un incís. En l'actualitat ja
no hi ha ~~Mestres~~. No existeixen. Els va suprimir l'actual llei
d'Educació, la de l'any 1970. Els hi va canviar el gloriós nom de
Mestre per el de Professors d'EGB. Va semblar que, al canviar-
los-hi el nom, ^{per un de més amplexos,} ~~de~~ augmentava de categoria. Al meu entendre
se'ls hi va rebaixar. Un Mestre és un educador que té cura
de la formació integral del nen. Un professor, en canvi,
atén només a una àrea determinada del saber. Per exemple,
hi ha Professors de Matemàtiques, d'Història o de Llenguatge...
El Professor només instrueix. El Mestre, a més a més, educa.
Pensem que Jesús, el Mestre de Mestres, no acceptava altre títol
que el de Mestre.

6) Qui ha d'educar?

A qui pertoca una tasca tan difícil i compromesa?
Hem dit que la missió dels Mestres és la d'educar. Però,
només ells? Quines són les persones que, a més dels Mestres,
intervenen en l'educació? Mossèn Baldori Rexach ho veia
molt clar quan afirmava en el seu llibre: "Quatre espècies
de persones interessen en l'educació dels minyons, que són els
mateixos minyons, els pares naturals, els pares de la república (o sigui
els governants) i els Mestres."

Abans de referir-me, concretament, a la missió del Mestre
en l'obra educativa, permeteu-me que faci un xic de referència
al paper dels pares ~~en l'obra educativa~~ i, sobretot, en relació a
la seva vinculació a l'escola.

Les Associacions de Pares

Qui ha d'educar? A qui pertoca una tasca tan difícil i compromesa com l'educació de la mainada? Obé, si ho volem, per a què serveixen els Mestres?

La resposta sembla molt clara: per educar els nostres infants. Però, què cosa és educar. Els tractats de Pedagogia estan plens de definicions de la paraula educació. A mi, la definició que més m'agrada és aquella que diu que educar és dotar el cos i l'ànima de l'infant de tota la bellesa i perfecció possible.

Quines són les persones que, a més dels pares, intervenen en l'obra educativa? Segons Baldric Rexac, "quatre persones intervenen en l'educació dels nins, que són els mateixos nins, els pares naturals, els pares de la República i els Mestres".

Jo diria que l'educació correspon essencialment i en primer lloc als pares. Ells són els que han portat els fills al món. I, per cert, sense demanar-los hi permís. La participació dels Mestres en l'obra educativa és per delegació dels pares. És una delegació expressa o tàcita, en virtut de la qual els Mestres carreguen amb la feixuga responsabilitat d'educar la mainada. Per a poder aconseguir-la amb eficàcia, s'han preparat degudament fins a convertir-se en tècnics de l'educació.

Fins fa poc, aquesta delegació era total. Representava gairebé una renúncia, per part dels pares, a intervenir en l'educació dels seus fills. Confiaven plenament en l'escola. Això no era ni just ni normal. Afortunadament les coses han canviat. Prolifera, arreu, les Associacions de Pares. Aquests han començat a prendre consciència de que també a ells els hi correspon participar en l'obra educativa. Més encara: procuren documentar-se. Adhuc s'han creat Escoles de Pares, destinades a orientar-los en l'educació de llurs fills. L'any 1960, durant una estada meua, de sis mesos, al Centre International de l'Enfance, a París, vaig poder informar-me i donar-me compte del funcionament d'aquest tipus d'escoles.

La participació dels pares a l'escola és una cosa bona i desitjable. Ningú la discuteix. Els problemes sorgeixen a l'assenyalar els límits fins als quals pot arribar aquesta ingerència dels pares per tal que no interfereixi en el que és tècnica docent. Perquè la tècnica docent és atribució indiscutible dels professionals de l'ensenyament. Quan les Associacions de Pares pretenen assumir el control i el govern del centre escolar, llavors hi ha extralimitació en llurs funcions, ja que invaliden o menyspreen la personalitat tècnica i professional del Mestre. Precisament són els Mestres els qui, al llarg de la seva carrera, no han fet altra cosa que preparar-se per a desenvolupar amb eficàcia la seva tasca. Cal que els pares i la societat confiïn en ells, car són els que, a la hora de la veritat, han d'enfrontar-se amb la mainada. Quan les Associacions de Pares es limiten a oferir ajuda i col·laboració, la seva actuació és fructífera. Quan es volen immiscuir, més del compte, en l'organització de l'escola i en les tècniques educatives, és quan sorgeixen els conflictes. Llavors la cosa funciona malament i els que en palpen les conseqüències són els nens, o si qui els més dèbils.

8) La vocació

9

Baldiri Rexach diu, en el seu llibre, que "la primera cosa que els mestres deuen guardar en l'educació dels ninyons és tenir un gran desig d'educar-los bé".

Això em duria a parlar del problema de la vocació. Els que no es sentin amb coratge per cuidar dels infants, els que fan de mestre perquè no tenen possibilitats per fer altra cosa, valdria més que s'ho deixessin córrer. Seran uns desgraciats i faran desgraciats als seus deixebles. Les hores a l'escola se'ls hi faran llargues. Vaig llegir, fa anys, un article firmat pel Director ^{Es titulava l'article: "Què fan aquests que no volen ser mestres, quedant-se en mestre."} de l'Escola Normal de Burgos. Ellocava l'articulista aquells joves quina més gran il·lusió era la d'arribar a aconseguir el títol de Mestre. En canvi lamentava que entressin al Magisteri joves defenganyats, ~~per~~ ^{els} quals, fracassats en el seu intent de seguir una carrera universitària, s'enviolaven, com una taula de salvació, en la del Magisteri. Aquests, deia, el màxim al qual arribaran és a treballadors de l'ensenyament, però jamais a Mestres, malgrat se'ls hi expedissi un títol administratiu acreditatiu de que ho són. Mai seran mestres de cor, orgullosos de la professió de que ho són. Mai seran mestres de cor, orgullosos de la professió voluntàriament escollida, enamorats del seu ofici i plens d'amor envers els infants.

9) La coneixença de l'infant.

Baldiri Rexach adverteix als mestres, en el seu llibre, que hi ha infants de totes classes. "La primera cosa que ha de fer el mestre — escriu — és conèixer la Capacitat, el geni, les inclinacions, els viciis i virtuts dels seus deixebles, perquè així a cada un pugui donar les instruccions, avisos i aplicacions que li són necessàries per a formar el seu esperit. No tots els alumnes s'han de midar amb la mateixa regla. No tots els alumnes s'han de midar amb la mateixa regla".

Realment, a l'escriure això, Baldiri Rexach demostrava que era un pedagog modern. Els educadors actuals defensen el mateix. Es parla de fer l'escola a la mesura de cada nen, de fer l'ensenyança individualitzada.

El que sorprèn és que, fa quasi 250 anys, un pedagog català, i català de les comarques gironines, ens digués ja que no hi ha dos nens iguals, que hi ha sistemes educatius que donaran excel·lents resultats amb determinat tipus d'alumnes però que, aplicats a d'altres, resultaran un fracàs. Voler aplicar una regla única a tots els nens de la classe és fer oposició al fracàs escolar. Alguns alumnes se quiran bé, però a d'altres se'ls impossibilitarà de reeixir.

Caracteriologia ¹⁰ L'ambient familiar, ^(i les drogues) i la televisió. Això ens porta a parlar de les diferències caracteriològiques dels infants. Abans d'endinsar-nos en aquest tema, permeteu-me que us parli quelcom de l'ambient familiar que rodeja el nen. Si el mestre vol conèixer bé a cada un dels seus deixebles, cal que ^{comenci per} ~~procuri~~ indagar com és l'ambient familiar en que el nen li toca viure. És una família normal la seva? ^{El seu pare està} ~~separat~~ ^{separat} o divorciat? Són gent ^{normal} ~~com cal~~? O bé són buscarrons, borratxos? Reben els infants maltractaments a casa seva? Si fos això últim, a ben segur que el mestre es trobaria davant d'un nen traumatitzat. També coneu que el mestre s'attabenti de quants germans té l'alumne, de si és ~~un~~ fill únic, o bé té altres germans ^{sovint}. El fill únic, degut al molt mimos que rep a casa seva, sol ésser un infant material, dels que creen problemes a l'escola. Així mateix cal que el mestre sàpiga si el pare i la mare treballen o només ho fa un d'ells. Si es tracta d'obres parats, adreïts o no al Seguro de paro,...

Permeteu-me també que, ara i aquí, faci referència a la Televisió. Podria ésser una gran ajuda per a la formació de la mainada però, tal com se'ns ofereix avui dia, no fa més que exaltar el sexe i la violència. ~~Tal com s'ent ofereix avui dia~~, ajuda a formar nens nerviosos i violents. Pares que m'escolten, ^{cinclards} amb la TV. Seleccioneu els programes televisius que deixen veure als vostres fills.

Encara us dic més: Controleu, a més de la TV, les amistats dels vostres fills. Procureu que el nen, a casa, s'hi sentin

bé, que hi trobin calor familiar. Dialogueu amb ells. I, ¹¹
sobretot, procureu que els seus amics siguin xicots com cal. Ja saben
el que deien els nostres passats, que una poma podrida fa podrir
les altres. Molts drogadictes s'han acostumat a la droga
per culpa dels seus amics, dels seus companys de joc. I ja saben que
un percentatge important de delinqüents el formen els drogadictes.
Els noys solen reunir-se formant grups o pandilles. A cada pandilla
sol haver-hi un Capítost. Enteneu-vos bé si aquest Capítost és un
bon xicot o bé un pre-delinqüent. L'augment extraordinari que
la delinqüència, ^{sobretot la juvenil,} ha experimentat en els nostres dies, és degut, en bona
part, a les males companyies. I, per què no dir-ho també, ^a per la
negligència de molts pares sobre el particular.

11) Caracteriologia.

Ja he dit que era una idea revolucionària la que
defensava Mossèn Baldoni Rexach, a la meitat del segle XVIII,
de que no hi ha dos ninyons iguals i que, pel mateix, cal tenir-los
en compte a l'educar-los.

La Caracteriologia escolar és la ciència que estudia
el comportament dels nens a l'escola. Els psicòlegs han establert
diferents classificacions caracteriològiques. ^(que ajuden al millor coneixement del nen) Hi ha nens reflexius i
irreflexius. N'hi ha de emotius i no emotius. N'hi ha d'actius (treba-
lladors) i no actius (ganduls). Alguns són irritables, colèrics i bus-
carradors i convé frenar-los. Altres, en canvi, són timids, porucs
i apocats. A mi aquests el que cal és estimular-los, animar-los,
ajudar-los.

I no és només això. Existeixen altres tipus d'alumnes.
N'hi ha que tenen una intel·ligència i una memòria brillants
i que, degut al seu alt nivell intel·lectual, aprenen ràpidament.
Mentres que d'altres són lents i aprenen més a poc a poc. N'hi
que tenen una gran habilitat manual i d'altres que són poc
braguets. N'hi ha que són imaginatius, somniadors, idealistes, mentre

que d'altres prefereixen més moure's en el camp de les 12
coses concretes.

En resum: el mestre es troba a l'escola enfrontat a una barreja d'individualitats. ~~La part~~ El coneixement de les particularitats caracteriològiques de cada un, s'ajudaran moltíssim a l'hora d'actuar i, sobretot, a l'hora de judicar i valorar. No només s'han de tenir en compte els resultats obtinguts per l'alumne, ^{(a l'hora de qualificar,} ~~sinó~~ ^{que cal,} a més a més, pensar en el factor esforç realitzat per l'alumne per a obtenir-los. De vegades pot tenir més mèrit el resultat ^(mediocr) obtingut per un nen poc dotat intel·lectualment, que l'aconseguit per un nen superdotat.

12) Organització, disciplina i autoritat.

L'escola es converteix diàriament, ^{durant} ~~en~~ unes hores, en la segona llar de l'infant. Aquest ha de trobar-hi en ella calor familiar. S'hi ha de sentir bé, a gust. Hi ajuda molt a aconseguir-ho si existeix a l'escola una bona distribució del temps i del treball, si hi ha disciplina per part de l'alumne i si el mestre té la deguda autoritat. Organització, Autoritat i disciplina són tres aspectes bàsics de la tasca de l'educador.

Educar no és només transmetre coneixements. És també preparació per a la vida d'adult. Dintre el procés educatiu cal tenir en compte que en formen part molts continguts, experiències, vivències personals del nen, que les porta ja al matricular-se en un centre escolar.

Cal també no oblidar que el mestre ha de perfeccionar-se constantment, estar al dia dels avenços en matèria pedagògica. És això que ara s'anomena reciclatge que inclou, per part del mestre, l'afany de perfecció i superació, el desig de fer la feina cada dia un xic millor. Sense oblidar quelcom essencial: el mestre

pot suplir la manca de mitjans educatius, però el material més sofisticat, les moderns computadores, no poden substituir l'acció del Mestre.

Ora bé, tot Mestre digne d'aquest nom, ha de saber que la professió d'educador no acaba quan es tanca la porta de l'escola. L'educació no pot limitar-se a un horari rígid. La funció educadora del Mestre s'exerceix també quan, fora de l'escola, conviu amb la comunitat de veïns que envolta l'escola. El mestre ha d'ésser modèlic sempre. Ha de portar una vida ciutadana exemplar. Això li dona prestigi i autoritat.

L'organització de la tasca escolar per part del mestre és garantia d'eficàcia. Comporta l'adequada distribució del temps i del treball, la preparació de lliçons i la dels mitjans audiovisuals que cal emprar, etc. L'organització suposa establir un ordre, distribuir adequadament el paper que, en l'obra educativa, correspon al Mestre i als deixebles.

Autoritat. Perquè l'organització ^{escolar} sigui fructífera, ha d'anar acompanyada de dos estimulants essencials: autoritat i disciplina.

Tota reunió de persones necessita que hi hagi algú que exerceixi funcions de comandament. A l'escola, també. L'anar quia esdevé quan falla l'autoritat.

L'autoritat no se li dona gratuïtament als mestres. No es compra. No és quelcom que pugui adquirir-se a les farmàcies. Es té o no es té. A l'igual que el prestigi, el mestre l'ha de guanyar a pòls. Quan s'ha adquirit, li resulta fàcil al mestre fer-se respectar i obeir. Ajuda a l'adquisició d'aquesta autoritat el fet que el mestre manifesti sempre, davant dels nens, un esperit igual, tranquil, moderat. Cal que sigui senyor de si mateix, que no s'exalti, que no tingui altre guia en llur actuació que la raó, que no faci mai res per capritxo.

Aquesta autoritat és la que fa tenir les coses en el seu ¹⁴ degut ordre. Evita els càstigs. Estimula i assegura la disciplina. Aquesta autoritat, en fi, han de procurar tenir-la els mestres damunt dels seus deixebles des del mateix moment en que comença la seva actuació com a mestres, des del mateix instant d'exercir l'ofici de mestre.

Disciplina.

L'autoritat, quan s'ha aconseguit per part del mestre, porta aparellada la consecució de la disciplina escolar. La disciplina consisteix en subjectar-se a una norma, a un ordre pre-establert. Sense ordre no hi ha eficàcia ni a l'escola ni en cap activitat humana. Tampoc, sense ordre, hi ha llibertat. Per això resulta tan interessant, tan necessària, tan indispensable la disciplina a l'escola. Això sí, convé que el mestre expliqui bé als seus deixebles en què consisteix cada una de les normes establertes i el per què s'han establert. Això és essencial.

Hi ha mestres que creuen que la disciplina es pot imposar a la força. S'equivoquen. Sofreixen un miratge, o sigui això que els castellans en diuen un "espejismo". Confonen la disciplina aparent amb l'autèntica disciplina. Si als cementiris hi ha silenci, és perquè allí hi falta la vida. A l'inrevés, a l'escola el que predomina és l'activitat, el moviment. La carn que creix no pot estar quieta. Com he dit abans, la veritable disciplina escolar és la nascuda de la lliure acceptació per part dels alumnes de l'ordre pre-establert.

En el segle passat, quan el mestre tenia que enfrontar-se a matricules de cent o més ~~estudis~~ alumnes, es justificava, en certa manera, el que recorreguessin als càstigs corporals. La palmeta estava sovint a l'ordre del dia. No és que acceptessin aquella dita de que "la lletra amb sang entra". Però ^{que} n'creien que la disciplina era indispensable a l'escola i que s'havia d'aconseguir fòs com fòs. Avui dia, gràcies a Déu, les matricules han quedat reduïdes a poc més de 30 alumnes per classe. Els càstigs corporals per obtenir disciplina han quedat desfats.

El que li cal fer al Mestre a l'escola és crear dis. 15
disciplina en lloc de imposar la. Ajuda molt a aconseguir-
~~la~~ una autèntica disciplina si ^{el mestre} manté als deixebles constan-
ment ocupats. D'aquí l'èxit de l'ensenyança activa. Tota una sèrie
de mètodes educatius moderns, tals com els "centres d'interès", el
"Mètode de Projectes" i d'altres, ^{programades} ~~l'ensenyança~~ faciliten la tasca del mestre en
la consecució de la desitjada disciplina escolar.

Una cosa que també ajuda a mantenir la disciplina a
l'escola consisteix en fer intervenir els nens en l'organització de
l'escola. Dóna bon resultat el repartir entre ells càrrecs de respon-
sabilitat. Per exemple, el Mestre pot encarregar a un nen el
control i conservació del material esportiu: pilotes de futbol,
joc de dames i d'escacs, etc. Un altre podria cuidar de la
biblioteca de l'escola, anotant els llibres deixats, controlant la seva
adequada ^{conservació} ~~ordenació~~, classificant els llibres existents, etc. Un
tercer podria cuidar de mantenir l'escola neta i evitar que hi hagi
papers per terra. Un quart podria tenir cura del material
científic. Un cinquè podria ^{comptar} ~~anotar~~ el número de nens assistents
diàriament a les dos sessions de classe i anotar-la en una gràfica
mensual d'assistència. Un sisè podria encarregar-se d'anotar
les variacions diàries de la temperatura atmosfèrica.... En
resum, es tracta de rodejar ^{al mestre} ~~se~~ d'un equip d'ajudants que,
a l'enfem, que amb llur activitat ^{sentit de} ~~responsabilitat~~, contribueixen
a la disciplina escolar, descarreguen al Mestre de la feixuga
càrrega de tenir que atendre a tot. Al sentir-se els nens
responsables d'alguna ^{aspecte} ~~faceta~~ del què fer escolar, es someten vo-
luntàriament, i quasi sense donar-s'en compte, a la necessària
disciplina i accepten també de bon grat la indispensable ~~ra~~
autoritat del Mestre.

Però, pel damunt de tot, cal que el Mestre donqui també
exemple de disciplina. Ha de començar per ser ell un home dis-
ciplinat. Si arriba tard a l'escola, per exemple, malament po-
drà exigir puntualitat als seus deixebles. I així en tot.

x
x x

No vull allargar-me més. Podria parlar-vos del fracàs escolar, del que tot sovint en parlen els diaris. O de les mesures que faciliten i possibiliten als Mestres el control del rendiment escolar. O també podria fer referència als, al meu entendre, efectes negatius de la Llei d'Educació de 1970, que tant han contribuït a dit fracàs escolar. Seria allargar-me massa. Sou temes que, cas de discutir-los, cal fer-ho amb calma i amb temps.

Unes paraules meves finals són per els Mestres que m'escolten i quines escoles vaig visitar durant els 17 anys que vaig tenir l'honor d'ésser el seu Inspector. Vull dir-los-hi que guardo ^{d'ells} un record magnífic ~~d'ells~~. Em varen proporcionar més goigs i alegries que disgustos i preocupacions. Moltíssimes gràcies.

A tots els demés, molt agraita la benèvola atenció amb que m'han escoltat.

x x

Si algú desitja formular alguna pregunta aclaratòria d'algun aspecte de la meua xerrada, amb gust i goig tractaré de contestar-la.